

משה גולדשטיין / "אחד ואחת"

תו ואומר פתוך הדמעות: הרי, הרי גדול של סבל ויסורים מאחורי, אסור לנבוע בהר הזה, אסור..."

אחד ואחת, מאת מרי יציב. הוצאת "מסדה", הציורים דן שחורי.

חומם אמת ואהבה לאדם סבועים בסיפורים הקטנים שבספרה של מרי יציב "אחד ואחת". המספר מיליונים מתפרק כאן ליחידותיו ומתייצב לפנינו אחד ואחת באופן מוחשי כשהיוסי והכיעיר, האהבה והשנאה, התקווה והאכזבה, היאמונה והכפירה, מתערבים זה בזה ומיחיים את עצם עצמותה של האחד והיאחת.

יש בתיאוריה הקצרים של מרי יציב נפשות חדשות, שאין מרבים לתאר אורחן — פליטי חרב ואש, אודים מוצלים מהשואה הגדולה, והמה מפלסים להם דרך לחיים חדשים במולדת. התיאורים ממצים במלים קצרות מיצוי חריף את צער האדם, סבלותיו ותקוותיו.

— "בת כמה את? עשרים ואחת. אבל את יכולה להוסיף עוד עשרים וגם זה לא די. שנים התבלגלתי עם הצבא הרוסי. פצועה הייתי, זמן רב שכבתי בבתי חולים..."

מרי יציב דולה תמונות חיים מגזנות תוך תיאור פשוט, רצוף שירה עם ראייה פסיכולוגית חודרת.

— "עלם גבוה, דק, כסוף במקצת, פנים עדינים שקופים כמעט נשיים, עושה רושם כחסר כל משענת, נבהל מכל פניה אליו. לא תמיד מבינים אותו יכציקר אין הוא מבין מה נעשה סביבו. ההרגשה היא: אם לא תחלכו אתו בסבלנות, ברוך, בתשומת לב מיוחדת ייטבר האיש, יתיאש מחרש".

המלים סבלנות, רוף, יתיאש, יתעודד, נתפסות בתיאורים תפוסה סמלית עמוקת רושם, כי המחברת מתארת אנשים, נשים ונוער שעניניהם מתכנסות בכסוי הזה הבלתי שקוף ותבלתי חדיר המיפיע אצל כל אחד מן הציורים בדברים על שהיה להם. היו הורים, היו אחים, היו אחיות".

האחד והאחת פתוארים בחום נפש וסאור הרגש פתוך עגמה רכה והבנה עדינה לסבלותיהם. כל תיאור מתאר איש ונער בדרך הכתיבה לסמל.

— בחקירות נעזרו בעיניימי. אתה הצורות היתה זו: קושרים בשרשרת את הידים מאחורי הגב, תולים את האיש לתקרת על הגוף בין העור והגבד שמים קיצים ועל הקוצים האלה מכים. אחרי כל התעלפות משדלים את האיש בפיתויים למסור הידוע לו. "סיאנט" אחד כזה נמשך ארבע עשרה שעות רצופות. דבר לא אמרת להם".

מרי יציב אינה מרבה בתיאוריה בייפלים, אין בסיפוריה רקע, תיאוריה דייפיים למי חיים בשעת שקט שלמרות פריגם תכללי מלאים תמיכה.

— "הוא נשקף עם חבתי שנתקף אר"